

Týždeň od 16. do 22. septembra 2012

ANTIKRIST (2TES 2,1–12)

ZÁKLADNÝ VERŠ

Nech vás nikto nezvedie nijakým spôsobom. Veď najprv musí nastať odpadnutie od Boha a zjavi sa človek nepravosti, syn zatratenia... (2Tes 2,3)

ZÁKLADNÁ MYŠLIENKA

Pavol sa snaží napraviť nesprávny pohľad tesalonických kresťanov na záverečné udalosti dejín. Vo svojom liste odhaľuje niektoré zo satanových podvodov v čase konca.

V biblickom texte na tento týždeň budeme znovu premýšľať o Pavlových slovách o dobe konca. Teraz však dáva dôraz na niečo iné. Niektoré detaily už svojim čitateľom objasnil. V tomto texte sledujeme skôr jeho pastoračný záujem. Svojich čitateľov chce upokojiť a presvedčiť ich, aby trpezlivo čakali na udalosti doby konca. Zároveň ich varuje pred falošnými náukami, ktoré sa na túto tému začali šíriť v ich spoločenstve.

Úvodná časť nášho textu (2Tes 2,1.2) obsahuje niektoré grécke výrazy, ktoré nás odkazujú na 1Tes 4,13 – 5,11. Sú to napríklad „Pánov príchod“ (4,15) alebo „Pánov deň“. (5,2) Táto pasáž je svojím spôsobom vysvetlením toho, čo Pavol napísal predtým. Snaží sa v nej poukázať na pravdy, ktorým máme rozumieť aj my dnes.

PROBLÉM

Pokiaľ ide o príchod nášho Pána Ježiša Krista a nášho zhromaždenia sa okolo neho, prosíme vás, bratia, nedajte sa tak ľahko vyvieť z rovnováhy a zastrašiť nijakým duchom ani slovom, ani listom, údajne našim, ako by už bol nastal Pánov deň. (2Tes 2,1.2)

V týchto Pavlových slovách môžeme počuť odkaz na varovanie, ktoré vyslovil už Ježiš. (Mat 24,1–13) Tesalonickí kresťania sa nechali ľahko vyvieť z rovnováhy informáciami, ktoré sa k nim dostali po tom, čo im Pavol napísal svoj prvý list.

Pavol sa nesnaží presne identifikovať zdroj tohto zmätku. Možno ani on sám o ňom veľa nevie. Keď hovorí o „duchu“ (v. 2), možno má na mysli buď posolstvo nejakého falošného proroka, alebo prekrútenie posolstva svojho prvého listu. Druhým možným zdrojom znepokojenia bolo hovorené slovo – učenie, ktoré sa šírilo medzi členmi. Pavol spomína aj akýsi list, ktorý ich zastrašil. Pravdepodobne šlo o nejaký podvrh.

Ani najúprimnejšia a najpozornejšia starostlivosť duchovného „pastiera“ nezabráni úplne tomu, aby sa v spoločenstve veriacich objavili nejaké falošné myšlienky. Mnohí ľudia ľahšie prijímú zaujímavý a lákavý výklad, na ktorý natrafia, než by mali vynaložiť námahu a dôkladne skúmať Písmo. Niektoré nové myšlienky môžu byť samy osebe biblické. Ak však nie sú vyvážené ostatným učením Biblie, ľahko sa môžu stať scestné.

Zdá sa, že v Tesalonike sa vyskytol ten posledný problém. O Ježišovom druhom príchode a udalostiach, ktoré ho budú sprevádzať, mali dostatok správnych poznatkov. Pravdepodobne však príliš zdôrazňovali len jeden aspekt tejto náuky a nevyvážili ho ostatnými skutočnosťami. Tak intenzívne sa sústredili na sledovanie znamení Kristovho návratu (Mat 24,4–8), že najprv nariekali, že mešká (1Tes 4,13–15) a potom zas dospeli k záveru, že príchod už nastal.

- **Aké podobné nebezpečné postoje môžu byť lákavé dnes pre nás ako kresťanov 21. storočia? Ktoré myšlienky (samy osebe biblické) môžeme v súvislosti s Ježišovým príchodom nezdravo zdôrazňovať na úkor ostatných aspektov biblického posolstva? Je to určovanie dátumu? Alebo rozvíjanie konšpiračných teórií o činnosti duchovných nepriateľov? Alebo naopak dôraz na to, že hodinu ani deň nikto nevie? V čom spočíva nebezpečenstvo jednotlivých pohľadov?**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

PAVLOVA STRUČNÁ ODPOVEĎ

Nech vás nikto nezvedie nijakým spôsobom. Ved' najprv musí nastať odpadnutie od Boha a zjaví sa človek neprávosti, syn zatratenia, ktorý sa protiví a povyšuje nad všetko, čo nesie Božie meno alebo je predmetom úcty, a to tak, že sa posadí do Božieho chrámu a bude sa vydávať za Boha. (2Tes 2,3.4 SEKp)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V krátkom období medzi napísaním prvého a druhého listu do Tesaloniky zavládol v tamojšom zbore zmätok, pokiaľ ide o to, čo chcel Pavol vlastne povedať svojim prvým listom. Na základe jeho čítania dospeli niektorí k záveru, že druhý príchod je už pred dvermi, alebo možno už prebehol nejakým tajným spôsobom. (2Tes 2,2) Pavol na to reaguje stručne, ale jasne: Niečo také nemôže byť pravda. Zatiaľ sa nenaplnilo množstvo predpovedaných vecí.

Verše 3 a 4 majú v pôvodnom gréckom znení podobu neúplnej vety. Väčšina prekladov tam z logických dôvodov dopĺňa sloveso „nenastane“. Pavol tu menuje celý rad udalostí, ktoré musia predchádzať Ježišovmu návratu. Najprv príde „odpadnutie“, potom sa objaví „človek neprávosti“ alebo hriechu, bezzákonosti. Podľa 2Tes 2,8–10 je tento človek ovládaný satanom. (Viac o tom povieme v časti na stredu.) Toto zlo už pôsobilo aj predtým ako „tajomstvo“, ale dosiaľ ho niečo zdržiava. (v. 6.7)

Verš 4 popisuje činnosť „človeka neprávosti“. Tento človek pôsobí určitý čas tajne, v skrytosti, ale nakoniec sa prejaví naplno. Odporuje Bohu, vyvyšuje sa nad neho, posadí sa v chráme a bude sa vydávať za Boha. V tomto verši nachádzame celý rad výrazných odkazov na známe starozákonne texty. Myšlienka pyšného vyvyšovania sa nad všetko a túžba uzurpovať si Božie miesto v nebeskej svätyni nám pripomína činnosť „malého rohu“ z Dan 8. Túžba vyvýšiť sa nad Boha nás odkazuje na texty o satanovi v Iz 14 a Ez 28. Sledujeme tu podobu s rúhajúcou sa mocnosťou z Dan 11,36–39. Tento opis „človeka neprávosti“ nás odkazuje na pôsobenie samotného satana a jeho pozemských spolupracovníkov v kresťanských dejinách.

APLIKÁCIA

- **Pavol v tomto texte hovorí o udalostiach, ktoré svojim spôsobom ovplyvnia a zasiahnu celý svet. Akým spôsobom sa môže niečo z charakteristiky „človeka bezzákonosti“ prejavíť aj v mojom osobnom živote?**

TEN, KTORÝ ZABRAŇUJE NEPRÁVOSTI

Nepamätáte sa, že som o tom už hovoril, keď som bol u vás? A teraz viete, čo ho zdržiava, aby sa zjavil skôr, ako nastane jeho čas. To tajomstvo neprávosti už pôsobí, ale len skryte, dokiaľ nebude odstránený ten, čo tomu zabraňuje. (2Tes 2,5–7 SEkP)

Ak tieto verše spojíme s tými, ktoré sme študovali, uvidíme, že Pavol načrtáva tri obdobia dejín – od jeho dní až do konca. Posledné obdobie sa začína druhým príchodom Ježiša Krista. Predtým sa zjaví človek neprávosti. (2Tes 2,3.8) Tomu všetkému predchádza doba „tajomstva“ a zdržiavania. (v. 6.7)

Radi by sme pochopili, čo tu Pavol hovorí. Zdá sa však, že stále máme pred sebou množstvo otázok. Pre silu, ktorá zdržuje a bráni neprávosti, je v 6. verši použitý stredný rod (to, čo zdržuje a bráni); v 7. verši je mužský rod (ten, ktorý bráni). „Bezzákonný“ bezbožník je v 8. verši v mužskom rode, kým 7. verš hovorí o „tajomstve neprávosti (bezzákonnosti)“ v strednom rode. Z pôvodného textu nie je celkom jasné ani to, či moc, ktorá zdržiava túto nepravosť alebo bezzákonnosť, bude z cesty odstránená alebo ustúpi sama.

Kto je to teda, kto zdržuje bezzákonnosť a bráni jej v pôsobení? Zdá sa, že pôsobí už v Pavlových dňoch, stojí na strane Božieho zákona a je dostatočne silný na to, aby zabránil satanovmu pôsobeniu. (v. 9)

Z novozákonných textov vyplýva, že udalosti doby konca nadväzujú na záverečné hlásanie evanjelia. (napr. Mat 24,14; Mar 13,10; Zj 14,6.7) V tom prípade by bolo možné, že je to sám Boh, ktorý podľa Pavla zdržuje určité udalosti a pôsobenie bezzákonnosti, aby každý mohol počuť posolstvo evanjelia.

ZJAVENIE ANTIKRISTA

A potom sa zjaví ten bezbožník, ktorého Pán Ježiš zahubí dychom svojich úst a zničí svojím slávnym príchodom; toho, čo príde pôsobením satana s celou jeho mocou, znameniami a lživými zázrakmi a všemožnou nepravosťou bude zväzdať tých, čo hynú, pretože neprijali lásku k pravde, aby boli spasení. (2Tes 2,8–10 SEkP)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

O človeku hriechu sme čítali vo verši 3 a 4. V priebehu kresťanských dejín znevažoval význam Božieho zákona a nárokoval si moc, ktorá patrí len Kristovi. V textoch Dan 7,20–25 (malý roh) a Zj 13,1–7 (šelma z mora) sa takýmto správaním vyznačuje mocnosť, ktorá pôsobí po páde Rímskej ríše. Spája v sebe náboženskú a politickú moc, čo jej umožňuje prenasledovať Božích svätých. Jedinou mocou, ktorá zodpovedá tomuto prorockému popisu, je pápežstvo. Mnohí vykladači v dejinách označili túto inštitúciu za antikrista. (Je zaujímavé, že väčšina protestantov sa od tejto interpretácie odklonila až v posledných dvoch storočiach, čo je vzhľadom na naše chápanie udalostí doby konca zaujímavé zistenie.) Stotožnenie „človeka hriechu“ z verša 2 s pápežstvom zodpovedá použitiu mužského rodu (osoba, predstaviteľ) a zároveň stredného rodu (systém, moc, inštitúcia).

Zmienka o „tajomstve bezzákonnosti“ vo verši 7 vystihuje podstatu jeho pôsobenia. Pred Ježišovým návratom na konci dejín tejto zeme sa toto „utajené“ pôsobenie prejaví vo svetovom meradle otvoreným odporom voči Bohu, jeho autorite a zákonu. Zdá sa, že pápežstvo bude zohrávať ešte významnú úlohu v udalostiach doby konca.

Dnešný text nám dáva možnosť nahliadnuť do zákulisia pozemských udalostí. Upozorňuje nás na najväčšieho „antikrista“, ktorý stojí v pozadí všetkej nepravosti. Je to satan, ktorý je pôvodcom všetkých klamov doby konca. Blížiaci sa Ježišov návrat ho vyprovokuje k záverečnému zúfalému pokusu zmariť Kristovo dielo. Zjaví sa vo viditeľnej podobe, aby napodobnil Ježišovo pozemské dielo. (Sk 2,22; viac v časti na piatok) Pomocou falošných zázrakov sa pokúsi odvieť pozornosť ľudí od evanjelia (posolstva o živote, smrti a vzkriesení Ježiša Krista) aj od Ježišovho druhého príchodu.

APLIKÁCIA

- Ako rozumieš zmienku o tom, že tí, ktorí boli zvedení satanovým pôsobením, „neprijali lásku k pravde“? (v. 10) Aký význam má pre teba láska? A pravda? Ako ich môžeme spojiť?

PRAVDA A LOŽ

...a všemožnou nepravosťou bude zvädzať tých, čo hynú, pretože neprijali lásku k pravde, aby boli spasení. Preto Boh na nich zosiela moc bludu, aby uverili ľži a boli odsúdení všetci, čo neverili pravde, ale si obľúbili nepravosť. (2Tes 2,10–12 SEkP)

Pre mnohých ľudí je verš 11 veľmi ťažký. Pavol celkom otvorene hovorí, že „Boh na nich zosiela moc bludu, aby uverili ľži“. Bezprostrednou reakciou bývajú niekedy otázky: Ako môže Boh pravdy poslať na ľudí pôsobenie bludu? Je možné, aby Boh konal podobne ako satan v dobe konca?

V dnešnom texte máme možnosť na chvíľu nahliadnúť do veľkého sporu medzi Kristom a satanom. Tento spor sa dotýka hlbších problémov, než sú udalosti pozemských dejín. Satan obvinil Boha z toho, že je neláskavý a krutý vládca, ktorý klame svoje stvorenie. V záverečnej kríze planéty Zem Boh „zosiela“ klam na bezbožných. Nie však preto, že by sám klamal, ale preto, že umožňuje ľuďom rozhodnúť sa, či chcú stáť na strane ľži alebo pravdy a potom niesť následky svojho vlastného rozhodnutia. (v. 12) Zožnú len dôsledky svojho zlého konania. V udalostiach doby konca sa prejaví skutočná povaha satana a jeho nasledovníkov.

Blud a klam majú svoj pôvod v tom, že ľudia odmietajú Kristovo evanjelium. Podľa verša 10 bezbožní odmietli prijať lásku k pravde. V pozadí týchto textov vnímame Kristovu ponuku spasenia, ako ju predstavuje evanjelium. V priebehu dejín pápežstvo svojím učením a konaním zatemnilo a skreslilo obraz evanjelia. Bude v tom pokračovať až do času, keď bude odhalené v celej svojej hrôze. (v. 8–12) Záverečné hlásanie evanjelia (Mat 24,14 a Zj 14,6,7) tvorí logický kontext pre záverečný súd i veľký klam.

V závere dejín tejto planéty to nebudú predovšetkým politické udalosti, ktoré podstatne ovplyvnia rozhodovanie ľudí, ale hlásanie evanjelia Ježiša Krista, ktoré jasne vymedzí dobro a zlo. Antikrist prejaví svoj skutočný charakter. V očiach ľudí skreslí a prekrúti život, smrť a nebeskú vládu Pána Ježiša. Všetky ostatné postavy tejto veľkej drámy hrajú len vedľajšie roly.

- **Čo je podľa 2Tes 2,12 hlavný dôvod, prečo ľudia neprijímajú pravdu? Prežil si niečo podobné v osobnom živote? Nehrozí nebezpečenstvo, že si obľúbiš „nepravosť“, aj keď si kresťan? Si ochotný stále hľadať v živote „pravdu“?**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Apoštol Pavol varoval cirkev, aby príchod Ježiša Krista neočakávala za jeho života. Ten deň nenastane, 'lebo najprv musí prísť odpadnutie a zjaviť sa človek neprávosti'. (2Tes 2,3) Len po veľkom odpadnutí s dlhým obdobím vlády 'človeka neprávosti' môžeme očakávať príchod Pána. 'Človek neprávosti', 'tajomstvo neprávosti', 'syn zatratenia' a 'ten hriešny', predstavuje cirkevno-mocenský systém, ktorý mal podľa proroctiev vládnuť tisícvestošesťdesiat rokov.“ (VSV 258; GC 356)

„Vrcholným činom veľkej podvodnej drámy bude satanovo napodobenie Ježiša Krista... Svojím prívetivým, melodickým a podmanivo láskavým hlasom zopakuje niektoré z právd, ktoré kedysi vyslovil Spasiteľ. Bude uzdravovať ľudí a tvrdiť, že sobotu zmenil na nedeľu a prikáže svätiť tento deň, ktorý požehnal... Len tí, čo dôkladne skúmajú Písmo a milujú pravdu, budú chránení pred veľkým zvodom, ktorý ohrozí celý svet.“ (VSV 449; GC 624.625)

„Pri zvestovaní posolstva sa vyhýbajme osobným útokom na iné cirkvi, vrátane cirkvi rímskokatolíckej. Boží anjeli vidia v rôznych denomináciách mnohých, ktorí môžu byť oslovení, ak budeme obozretní. Budme preto veľmi opatrní v našom vyjadrovaní... Existujú témy, kde je najlepšie mlčať. Mnohí boli zvedení. Hovorme pravdu s láskou.“ (Ev 576)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ PREMÝŠLANIE

- **Mnohí sa domnievajú, že pápežstvo sa zmenilo. Do istej miery majú pravdu. Svojím učením a postavením si však stále nárokuje to, čo náleží len Kristovi. Stále je to tá mocnosť, o ktorej hovorí proroctvo. Ako stáť za biblickým učením o tejto mocnosti a zároveň prejavovať kresťanskú lásku a taktnosť?**
- **Aj v Cirkvi adventistov s. d. sa stretávame s ľuďmi, ktorí navrhujú nové dátumy záverečných udalostí, majú celkom jasné a detailné scenáre a rozvíjajú rôzne konšpiračné teórie. Ako máme na nich reagovať? Do akej miery sme otvorení prijať nejaké nové svetlo? Kde by mala byť hranica, za ktorú by sme už nemali ísť?**

ZHRNUTIE

Ako reakciu na to, že tesalonickí kresťania nesprávne chápali udalosti spojené s Kristovým návratom, im Pavol podáva cenný výklad. Nesmieme však zabudnúť, že to hlavné, o čo v posledných dňoch pôjde, nebude načasovanie či detailné informácie o posledných udalostiach, ale to, na ktorej strane veľkého sporu sa rozhodneme stáť.